

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Wereld

Opgave 1 – Import en export van Australië

1 maximumscore 1

het Verenigd Koninkrijk

Opmerking

Het antwoord Groot-Brittannië of Engeland dient goed gerekend te worden.

2 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat

- Australië een positie als centrumland inneemt / tot het centrum behoort 1
- Australië (in tegenstelling tot de meeste andere centrumlanden) vooral grondstoffen exporteert 1

3 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat de relatieve ligging van Australië verbetert doordat het economisch zwaartepunt (in de wereldhandel) dichterbij Australië komt te liggen / verschuift naar (Zuid)oost-Azië.

4 maximumscore 3

Juiste antwoorden zijn:

- De Chinese regering laat meer kapitalisme toe / heeft het land opengesteld voor buitenlandse investeerders (politieke verandering) 1
- China is (in hoog tempo) geïndustrialiseerd (waardoor er veel vraag naar grondstoffen is) (economische ontwikkeling) 1
- China beschikt zelf over onvoldoende grondstoffen (natuurlijk kenmerk) 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Wereld

Opgave 2 – Globalisering van bier

5 maximumscore 3

- Aanwijzing: de productie van bier is in vrijwel alle weergegeven landen ongeveer even groot is als de consumptie (er blijft niets over voor export) 1
- Juiste redenen zijn: 2
 - De transportkosten van bier zijn (in verhouding tot de verkoopprijs) hoger (dan de transportkosten van kleding, waardoor het goedkoper is om bier dicht bij de afzetmarkt te maken).
 - De productie van bier is minder arbeidsintensief (dan de productie van kleding, waardoor het voordeel van lage lonen in het productieproces gering is).
 - De houdbaarheid van bier is (in tegenstelling tot die van kleding) beperkt.

per juiste reden 1

6 maximumscore 2

- Indonesië 1
- Het drinken van bier/alcoholische dranken is niet toegestaan in de (in Indonesië overheersende) islamitische cultuur 1

7 maximumscore 2

- In Azië groeit de bierconsumptie als gevolg van groei van de welvaart/bevolking 1
- In Europa neemt de bierconsumptie af als gevolg van toenemende aandacht voor een gezondere levensstijl / de invoering van hogere leeftijdsgrenzen voor het consumeren van alcoholische dranken / de concurrentie van andere (duurdere) dranken als wijnen of cocktails 1

8 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat

- globalisering in een werelddeel als Afrika leidt tot een toenemend marktaandeel voor multinationals, omdat die relatief goedkoop produceren (en lokale bierbrouwers wegconcurreren) / globalisering (in een werelddeel als Afrika) leidt tot eenvormigheid 1
- globalisering in Nederland deels ook leidt tot de herwaardering van lokale of regionale identiteiten (waar lokale bieren deel van uitmaken) / weerstand tegen producten die multinationals (met grote reclamecampagnes) op de markt brengen 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aarde

Opgave 3 – Stof uit de Sahara bevrucht het Amazonegebied

9 maximumscore 2

Juiste oorzaken zijn:

- In het zuidelijke deel valt meer neerslag (dan in het noordelijke deel).
- Het zuidelijke deel wordt in tegenstelling tot het noordelijk deel gevoed door rivieren afkomstig uit gebieden waar meer neerslag valt / met een tropisch klimaat.

per juiste oorzaak 1

10 maximumscore 2

Uit de beschrijving moet blijken dat

- lucht zich (met het stof) verplaatst van het hogedrukgebied rond 20-30° noorderbreedte naar de ITCZ / naar het lagedrukgebied rond de evenaar 1
- en daarbij (op het noordelijk halfrond) een afwijking naar rechts heeft 1

11 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat

- de veehouderij / overbeweiding in de omgeving van het Tsjaadmeer ertoe heeft geleid dat veel van de begroeiing daar is verdwenen (oorzaak) 1
- waardoor het stof/zand minder goed wordt vastgehouden (en door de wind meegenomen kan worden) (gevolg) 1

12 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat

- in het Amazonegebied veel ontbossing plaatsvindt (oorzaak) 1
- waardoor er veel bodemerosie is / veel bodemdeeltjes worden weggespoeld (die via de rivier de Amazone uit het gebied verdwijnen) (gevolg) 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aarde

Opgave 4 – Aardbevingen in Nepal

- 13 maximumscore 2**
- Uit de beschrijving moet blijken dat
- Nepal in een zone ligt waar twee platen convergeren/botsen 1
 - waarbij veel spanning wordt opgebouwd die ineens vrij kan komen (en dat zijn aardbevingen) 1
- 14 maximumscore 2**
- op de zeebodem / in zee 1
 - Bij het naar elkaar toe schuiven van platen werd het kalksteen opgeheven / omhoog gedrukt / over andere gesteenten heen geschoven 1
- 15 maximumscore 3**
- vanuit de fysisch-geografische / natuurlijke dimensie: 1
Door het bergachtige karakter van het land zijn plaatsen moeilijk bereikbaar.
 - vanuit de economische dimensie: 1
Door de slechte economische situatie in Nepal is de infrastructuur slechts matig ontwikkeld.
 - vanuit de politieke dimensie: 1
Het openbaar bestuur was onvoldoende voorbereid op het organiseren van grootschalige hulp. / Nepal heeft een hoge score op de *failed states* index / De NGO's die hulp verleenden werkten niet goed samen.
- 16 maximumscore 2**
- Vanaf mei smelt er veel sneeuw en ijs in de Himalaya 1
 - Vanaf mei begint de natte moesson / het regenseizoen 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Ontwikkelingsland – Indonesië

Opgave 5 – Auto-industrie in Indonesië

17 maximumscore 2

Juiste redenen zijn:

- Door welvaartsgroei is Indonesië de afgelopen tien jaar een interessante afzetmarkt geworden voor buitenlandse autofabrikanten.
- Indonesië heeft zich opgewerkt op de technologische ladder. / Waar eerst alleen eenvoudige producten werden vervaardigd in Indonesië, is er nu ook wat hoger opgeleid personeel dat complexere producten kan vervaardigen.
- Indonesië is politiek stabiel geworden.
- De afgelopen tien jaar zijn er speciale economische zones ingericht voor buitenlandse bedrijven.

per juiste reden

1

18 maximumscore 1

Juiste voordelen zijn:

- Indonesische bedrijven kunnen op deze manier kennis overnemen van buitenlandse autofabrikanten.
- Grote investeringen / Ondernemingsrisico's kunnen op deze manier worden gedeeld met buitenlandse autofabrikanten.

19 maximumscore 3

onderdeel 1:

- De brandstofkosten zijn daardoor niet te hoog voor de bevolking / de uitstoot van broeikasgassen door Indonesië wordt daardoor (enigszins) beperkt / Indonesië hoeft daardoor minder aardolie in te voeren

1

onderdeel 2:

- Dit stimuleert de werkgelegenheid/industrie in Indonesië

1

onderdeel 3:

- Dit maakt de auto betaalbaar voor mensen (uit de middenklasse) in Indonesië

1

20 maximumscore 2

- Java
- Uit het antwoord moet blijken dat tijdens de natte moesson / bij tropische regenbuien de wegen in Indonesië heel modderig / slecht begaanbaar zijn

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Ontwikkelingsland – Indonesië

Opgave 6 – De schaduw van de Tambora

21	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • caldera 1 • Na het legen van de magmahaard stortte de vulkaan in / Tijdens de uitbarsting werd de top van de vulkaan weggeblazen 1 	
22	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • zuidoosten 1 • in die periode ligt ten zuiden van Sumbawa een hogedrukgebied en ten noorden een lagedrukgebied (waardoor een zuidoostpassaat ontstaat) 1 	
23	maximumscore 2	
	<p>Een juiste uitleg is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Door grote vulkaanuitbarstingen wordt lucht boven de vulkaan gedwongen snel te stijgen (oorzaak) 1 • waardoor (afkoeling en) condensatie plaatsvindt (gevolg) 1 <p>of</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij grote vulkaanuitbarstingen komen veel stofdeeltjes/aerosolen in de lucht terecht (oorzaak) 1 • waardoor veel condensatie plaatsvindt (gevolg) 1 	
24	maximumscore 2	
	<p>Uit de uitleg moet blijken dat</p> <ul style="list-style-type: none"> • bij de uitbarsting grote hoeveelheden as door luchtstromen verspreid werden in de atmosfeer van de aarde (oorzaak) 1 • waardoor (een deel van) het zonlicht werd tegengehouden / het aardoppervlak niet meer bereikte (en er misoogsten optraden) (gevolg) 1 	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Leefomgeving

Opgave 7 – Werken aan de Zandmaas in Limburg

25 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat

- stroomopwaarts de stroomsnelheid hoger is (oorzaak) 1
- waardoor daar grover sediment (grind) wordt afgezet / het fijnere sediment (zand) daar nog wordt meegevoerd (gevolg) 1

26 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat de bebouwing daar (op de oostoever) tot vlak aan de Maas reikt / dat daar een versmalling van het rivierbed is.

27 maximumscore 2

Juiste doelen zijn:

- het verminderen van het overstromingsgevaar
- het vergroten van de natuurwaarden

per juist doel 1

28 maximumscore 3

- a veel bos
- b dun bevolkt / weinig versteend
- c korter
- d korter
- e langer

indien vijf antwoorden juist 3

indien vier antwoorden juist 2

indien drie antwoorden juist 1

indien minder dan drie antwoorden juist 0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Leefomgeving

Opgave 8 – Leegstand in de binnensteden

29	maximumscore 3	
	• a - reikwijdte	1
	• b - verzorgingsgebied	1
	• c - drempelwaarde	1
30	maximumscore 2	
	De juiste combinaties zijn:	
	a 3 (bruisend centrum in een sterke regio)	
	b 2 (sterk centrum dat vooral regionaal voorzienend is)	
	c 4 (kwetsbaar centrum in een sterke regio)	
	d 1 (kwetsbaar centrum in een perifere regio)	
	indien vier antwoorden juist	2
	indien drie of twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
31	maximumscore 2	
	Uit de uitleg moet blijken dat	
	• in Almere het inwoneraantal (hard) groeit (oorzaak)	1
	• waardoor winkels een groter potentieel publiek / een groter draagvlak hebben (dan winkels in steden die minder hard groeien) (gevolg)	1
32	maximumscore 2	
	Uit de redenering moet blijken dat	
	• door het ruilsysteem winkelpanden in/dicht bij het centrum vrijkomen (voor andere bestemmingen)	1
	• en deze panden als woningen aantrekkelijk kunnen zijn voor relatief rijke/hoogopgeleide mensen	1

Bronvermeldingen

Opgave 1

bron 1 bron: <http://dfat.gov.au>

Opgave 2

bronnen 1 en 2 www.kirinholdings.co.jp

bron 3 vrij naar: NRC, 20 augustus 2014

Opgave 3

bron 1 vrij naar: www.scientias.nl

bron 2 bron: www.scientias.nl en www.nrc.nl/handelsblad/2015/06/30

Opgave 4

bron 1 bron afbeelding: USGS

vrij naar: www.ad.nl en www.trouw.nl

Opgave 5

bron 1 vrij naar: KPMG, Indonesia's Automotive Industry: Navigating 2014 en www.gbgingdonesia.com en www.indonesia-investments.com

Opgave 6

bron 1 Droge, P (2015) De schaduw van Tambora. Het Spectrum, Houten en <http://nos.nl/artikel/2020039-krakatau-was-eeen-kippenscheet-vergeleken-bij-tambora.html>

bron 2 bron: Woudloper/Woodwalker, Bern, Zwitserland, december 2010 naar: Oppenheimer, C.. (2003). "Climatic, environmental and human consequences of the largest known historic eruption: Tambora volcano (Indonesia) 1815". Progress in Physical Geography 27 (2): 230-259

Opgave 7

bron 1 vrij naar: www.smartrivers.nl

bron 2 bron: Inrichtingsplannen rapport Dienst Landelijke Gebied 2007 (tekening, J. Helmer) www.zandmaas2.nl

Opgave 8

bron 1 vrij naar: www.denieuwsbv.nl, december 2014

bron 2 vrij naar: www.pbl.nl